

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 5
— telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Trossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Šestnajst Hitlerjevih točk

Nemška vlada je snoči objavila razvoj dosedanih pogajani z Anglijo in Poljsko ter pogoje, pod katerimi je možna sklenitev sporazuma s Poljsko

Takojšnja aneksija Gdanska in plebiscit v koridorju

London, 31. avg. br. Proti deveti uri zvečer je v London dospela vest, da je sovjetski vrhovni svet danes zvečer ratificiral pogodbo z Nemčijo. Splošno se je pričakovalo, da bo Nemčija tako po izvršeni ratifikaciji storila nadaljnje korake. In res je skoraj neposredno nato berlinska vlada objavila svoj zadnji predlog za sporazum s Poljsko. Po tem predlogu naj bi bil do 30. avgusta zvečer prišel v Berlin pooblaščenec poljske države, da zaključi z Nemčijo definitivno pogodbo na osnovi posebnega načrta, ki ga je g. Hitler pripravil. Jedro tega načrta je, da Nemčija takoj anektira Gdansk, v koridorju pa se naj izvrši po saarskem vzoru plebiscit na podlagi stanja iz l. 1918. Istočasno z objavo tega načrta je pa nemška vlada proglasila, da je rok za prihod poljskega pooblaščenca že dvakrat potekel in da je s tem nem-

ški predlog postal brezpredmeten. Nemčija je z nocojšnjo objavo proglasila, da ima zopet popolnoma svobodne roke.

Angleška javnost sedaj razume, zakaj so se vojne priprave baš v zadnjih 24 urah silno pospešile in zakaj je za jutri tako v Angliji kakor v Franciji odredjena evakuacija vseh velikih mest.

Smatra se, da je Poljska nemški predlog proglasila za nesprejemljiv in da sta Anglija in Francija to stališče odobrili.

Sedaj se pričakuje objava vseh diplomatskih dokumentov iz zadnjih dni.

Dejstvo, da je Nemčija v plebiscitno komisijo za koridor predlagala tudi Sovjetsko Rusijo, se tu tolmači kot dokaz zelo ozkega sodelovanja obeh držav.

to ozemlje vse poljsko vojaštvo, poljska policija in vse poljske oblasti.

4. Od tega področja se izvzame poljska luka Gdynja, ki je načelno poljsko ozemlje, v kolikor je to ozemlje naseljeno po Poljaki. Meja te poljske luke se bo določila v podrobnosti dogovorno med Nemčijo in Poljsko ali pa po mednarodnem razsodišču.

5. Da se zagotovi potreben čas za izvedbo obsežnih priprav za pravično glasovanje, se glasovanje ne sme izvršiti pred potekom enega leta.

6. Da se med tem časom omogočijo neovirane prometne zveze Nemčije z Vzhodno Prusijo in Poljske z morjem, se naj določijo ceste in železniške proge, po katerih se bo mogel razvijati svoboden tranzitni promet. Pri tem se smejo pobirati samo one davke, ki so neobhodno potrebne za vzdrževanje prometnih sredstev in za izvrševanje transporta.

7. O pripadnosti ozemlja, glede katerega bo izvedeno glasovanje, odloča enostavna večina oddanih glasov.

8. Po končanem glasovanju se mora ne glede na izid zagotoviti varnost svobodnega prometa Nemčije z Gdanskom in Vzhodno Prusijo in zveza Poljske z morjem. Če izpade glasovanje v prid Poljske, se bo priznala Nemčiji eksteritorialna prometna cone v smeri od Bytowa (Bitów) — Gdansk odnosno Tczewa (Dziewica) z zgraditvijo avtomobilske ceste in štiritirne železniške proge. Zgraditev ceste in železniške proge se mora izvršiti tako, da poljske komunikacije s tem ne bodo prizadete, odnosno prekinjene, torej z nadvozi, odnosno podvozi. Širina te prometne cone mora znašati 1 km in je to nemško ozemlje.

9. Če glasovanje izpade v korist Nemčije, dobi Poljska za svobodno in neomejeno prometno zvezo s svojo luko v Gdynji enako pravico do eksteritorialne ceste, odnosno železniške proge, kakor bi v nasprotnem primeru pripadala Nemčiji.

10. Če bi Poljska za svobodno in neomejeno prometno zvezo s svojo luko v Gdynji enako pravico do eksteritorialne ceste, odnosno železniške proge, kakor bi v nasprotnem primeru pripadala Nemčiji.

11. Da bi se na tem področju odstranili vsak obutek ogroženosti na eni kakor na drugi strani, bosta imela Gdansk in Gdynja značaj resnično svobodnih trgovskih luk brez vojaških naprav in utrd.

12. Poletek Hela, ki bo po glasovanju pripadel bodisi Poljski, bo v vsakem primeru prav tako demilitariziran.

13. Ker ima nemška vlada največ pritožb proti postopanju z nemško manjšino na Poljskem, a poljska vlada prav tako misli, da ima pritožbe zaradi postopanja s poljsko manjšino v Nem-

čiji, se bosta obe stranki sporazumeli, da bosta te pritožbe predložili mednarodni preiskovalni komisiji, ki bo imela nalogo preiskati vse pritožbe o gospodarskem in fizičnem oškodovanju ter o vseh drugih terorističnih dejanjih. Nemčija in Poljska se obvezujeta, da bosta v polnem obsegu poravnali vso od leta 1918. obojestranskih manjšinam povzročeno gospodarsko in drugo škodo ter da bosta razveljavili tudi vse razlastitve in za take in druge posege v gospodarsko življenje manjšin izplačali prizadetim popolno odškodnino.

14. Da se nemški manjšini, ki po izvedbi teh predlogov ostane na Poljskem, odnosno poljski manjšini, ki ostane v Nemčiji, odvzame obutek mednarodne brezpravnosti, ter zagotovi varnost, da ne bodo pripadniki teh manjšin ogroženi za dela ali službo, ki je

nezdružljiva z njihovo nacionalno častjo. se bosta Nemčija in Poljska sporazumeli, da zagotovita vse pravice obojestranskih manjšinam z obsežnim in obveznim sporazumom, ki naj tem manjšinam zagotovi svoboden razvoj in neovirano nacionalno udejstvovanje, zlasti pa, da se jim v to svrhu dovolijo vse organizacije, ki jih smatrajo za potrebne. Obe stranki se obvezujeta, da ne bosta pripadnikov manjšin pritegnili v vojaško službo.

15. V primeru sporazuma na osnovi teh predlogov, se Nemčija in Poljska izjavljata pripravljene, odrediti in izvesti takojšnjo demobilizacijo.

16. Ukrepe, ki so potrebne za pospešenje izvedbe teh predlogov, bosta določili poljska in nemška vlada sporazumno.

Anglija dela za premirje

šele ko bi se s premirjem ustvarilo povoljnejše ozračje, bi bila mogoča mednarodna konferenca

London, 31. avg. z. Vse do večera ni bilo še nikakega znaka, da bi Hitler odgovoril na zadnje sporočilo angleške vlade, ki ga je snoči malo pred polnočjo izročil berlinski poslanik Henderson nemškemu zunanjemu ministru Ribbentropu. Kancelar Hitler je s svojimi ožjimi sodelavci vso noč proučeval angleške predloge, vendar pa o vsebini angleške note in o morebitnem odgovoru nemške vlade doslej še ni bilo izdano niti eno uradno sporočilo. Položaj se zaradi tega ni v ničemer spremenil in je nespremenjeno resen.

V poljski mobilizaciji vidijo samo odgovor na koncentracijo nemških čet na Sleskem, s čimer se Poljska smatra ogroženo. Varšava je v stalnih stikih z Londonom in Parizom.

Kar se tiče možnosti pogajanj med Nemčijo in Poljsko, doznava diplomatski sodelavci »News Chronicle«, da je Nemčija napravila napram Angliji miroлюбno gesto in pristala na to, da se prične pogajanja, vendar pa Hitler zahteva, da morajo poljski delegati priti v Berlin. Temu pa se protivita tako Varšava kakor London, ki zahtevata, da se mora tak sestanek vršiti na popolnoma nevtralnem tleh. »Times« naglašajo, da ovira pogajanja med Londonom in Berlinom tudi dejstvo, da Nemčija še vedno ne upošteva angleških in francoskih obveznosti do Poljske v pogledu obrambe neodvisnosti poljske republike in zaščite njenih življenjskih interesov.

Vesti, ki so se širile o morebitnem sklicanju konference veselih, proglašajo v merodajnih londonskih krogih za docela neutemeljene. Prizadevanja Chamberlaina streme za tem, da se doseže za gotovo dobo ne kako premirje. Med tem premirjem bi se morale ustaviti vse sovražnosti in vsi napadi po tisku in radiju. Še le potem, ko bi se na ta način ustvarila povoljnejša atmosfera, bi bilo mogoče misliti na sklicanje take mednarodne konference. V tej smeri gleda tudi prizadevanja Vatikana.

Dejstvo, da Nemčija še ni udarila, še vedno dopušča upanje, da še niso izključene vse možnosti za rešitev miru. Kljub temu se tako Anglija kakor Francija pri-

pravljata na vse možnosti. Ukrepi, ki jih je danes izdala angleška vlada, predstavljajo v resnici popolno mobilizacijo. Prav tako so tudi v Franciji odredjeni novi vojski, tako da je tudi Francija v popolnem mobilnem stanju. Evakuacija Londona in Pariza se je že pričela in se bo jutri še pospešeno nadaljevala.

Diplomatska živahnost v Londonu

London, 31. avg. br. V Londonu je vlada danes ves dan izredna diplomatska živahnost. V zunanjem ministristvu so se neprestano vrstili diplomatski predstavniki skoraj vseh evropskih držav. Ministrski predsednik Chamberlain je imel dolg razgovor z notranjim ministrom Samuelom Hoarom, nato pa je nad eno uro konferiral z ministrom za koordinacijo državne obrambe lordom Cecilom. Halifax je sprejel voditelja delavske opozicije Greenwooda. Zatem je Chamberlain podrgol uro konferiral z zunanjim ministrom lordom Halifaxom in državnim podtajnikom Cadoganom, nakar je Halifax odšel v avdienco k kralju.

Skrivnostno nemško letalo zapustilo London

London, 31. avg. AA. (Havas) Snoči takoj po 19. uri je letališče v Houstonu zapustilo nemško letalo tipa Junker. Uradniki na letališču niso mogli dati nobenih podatkov o potnikih letala.

Kanada odločno na strani Anglije

Ottawa, 31. avg. AA. (Havas) Ker je javnost zahtevala izjavo vlade, ki bi formalno ugotovila, da bo Kanada stopila v primeru vojne na stran Velike Britanije, je predsednik vlade King izjavil: Mislim, da je stališče Kanade znano in da o izjavi v tem pogledu danes odveč. Vsa država dobro razume to stališče. Mi smo v neprestanem stiku z Londonom.

Prisrčno sodelovanje Amerike z Anglijo

Washington, 31. avgusta. AA. (Reuter). V Zedinjenih državah se od časa do časa pojavijo v javnosti glasovi o potrebi po sodelovanju anglosaskih držav. V zvezi s tem je predsednik Roosevelt izjavil, da je želja Zedinjenih držav nadaljevanje razmerja vzajemne prisrčnosti in spoštovanja z Veliko Britanijo, ki predstavlja temeljni kamen miru na svetu. Glavna dolžnost svetovnih državnikov je, ohraniti mir in najti zanesljivo možnost za ureditev vsel nesoglasij med narodi ter tako preprečiti vojno. Ameriška vlada in ameriški narod sta si nadela nalogo, da skušata najti rešitev za trajen mir na vsem svetu in da preprečita napade. V tem smislu sem srečen, da sta našla na isti poti tudi britansko vlado in britanski narod.

Včeraj je predal Roosevelt svoje poverljive novice britanski poslanik Lothian, ki je pri tej priložnosti izrekel v svojem pozdravnem govoru Rooseveltu tudi te besede: Britanska vlada misli storiti vse, kar je v njeni moči, da se ohrani mir, in bo pristala na vse možne gospodarske aranžmaje, ki bi bili potrebni za ohranitev miru.

Italijansko zagotovilo švici

Rim, 31. avg. c. Italija je dala švicarski vladi zagotovilo svoje nevtralnosti za slučaj vojne.

Nova papeževa akcija

Kardinal Maglione je izročil včeraj italijanskemu, nemškemu, poljskemu in angleškemu poslaniku posebno papežovo spomenico

Rim, 31. avg. br. Vatikan je zadnja dva dni zopet razvil živahno diplomatsko aktivnost. V vatikanskih krogih še vedno upajo na mirno rešitev sedanje krize. Vatikan je v stalnih stikih z diplomatskimi zastopniki. Papež v svoji letni rezidenzi v Castel Gandolfo skrbno zasleduje vse mednarodne dogodke in je danes dopoldne sprejel vatikanskega državnega podtajnika, ki ga je obvestil o najnovejših informacijah o mednarodnem položaju. Po povratku v Rim je vatikanski državni podtajnik sprejel drugega za drugim italijanskega, nemškega, poljskega in angleškega poslanika in jim izročil posebno spomenico papeža, katere vsebina pa doslej še ni bila objavljena.

Italijanski kralj prezidentu Rooseveltu

Washington, 31. avgusta. AA. (Reuter) Kralj in cesar Viktor Emanuel je poslal naslednjo brzojavko predsedniku Rooseveltu: Zahvaljujem se vam za vaše zanimalje. Vašo poslanico sem takoj poslal svoji vladi. Že doslej smo storili vse in bo-

mo tudi še naprej, kar le moremo, da priporočimo k ustvaritvi pravičnega miru.

Rooseveltovi prijatelji trdovratno trdijo, da je predsednik po prejemu odgovora italijanskega kralja izrazil svoje zadovoljstvo nad posredovalno vlogo, ki jo je Italija prevzela. Priporočil pa je, da on za zdaj ne misli pošiljati novega pisma.

Nadalje se poroča, da je predsednik Roosevelt poslal holandski kraljici Viljmini posebno poslanico, katere vsebina pa ni znana.

Vojvoda Windsorski kralju Viktorju Emanuelu

London, 31. avgusta. AA. Reuter poroča iz Cannese, da je vojvoda Windsorski poslal italijanskemu kralju in cesarju Viktorju Emanuelu III. brzojavko, v kateri ga prosi, naj se zavzame za ohranitev miru. Vojvoda v brzojavki med drugim pravi, da se je v svetovni vojni boril ramo ob ramo z italijanskimi vojniki in da zaradi tega smatra, da se sme obrniti na Njegov Veličanstvo s takšno prošnjo.

Besedilo zahtev nemške vlade

Berlin, 31. avg. br. Nocoj ob 21. je službena nemška agencija DNB objavila naslednji uradni komunikat:

Angleška kraljevska vlada je z noto dne 28. avgusta 1939 ponudila nemški pogajanja med Nemčijo in Poljsko o pogajanja med Nemčijo in Poljsko o vseh spornih problemih. Pri tem nismo pustili angleške vlade v nobenem dvomu, da je spričo neprestanih obmejnih incidentov in splošne mednarodne napetosti potrebno takojšnje postopanje. Nemška vlada je v svoji noti dne 29. avgusta 1939 kljub skeptični presoji dobre volje poljske vlade za sporazum v interesu miru izrazila svojo pripravljenost, da sprejme angleško posredovanje odnosno angleško pobudo. Upoštevajoč vse sedanje okoliščine pa je smatrala za potrebno v tej svoji noti izrecno opozoriti na to, da je treba, če se hoče sploh odstraniti nevarnost in preprečiti grozeča katastrofa, postopati hitro in takoj. V tem smislu se je nemška vlada izjavila pripravljeno, da sprejme do 30. avgusta 1939 zvečer pooblaščenca poljske vlade pod pogojem, da bo zares pooblaščenec ne samo za razgovore, marveč tudi za pogajanja in za sklenitev obveznega dogovora. Nemška vlada je nadalje dala vedeti, da verjame, da bo angleška vlada do prihoda tega poljskega pooblaščenca v Berlin prav tako pridobila poljsko vlado za to ponudbo sporazuma. Namesto obvestila o prihodu avtoriziranega poljskega pooblaščenca pa je nemška vlada dobila v odgovor na svojo pripravljenost za pogajanja za sporazum poročilo o poljski mobilizaciji in šele 30. avgusta 1939 proti polnoči več ali manj splošno angleško zagotovilo, da je pripravljena z Nemčijo s svoje strani na pričetek pogajanj.

Kljub temu je izostal pričakovani poljski delegat in je s tem odpadla odgovornost Nemčije. Ker je bilo angleški vladi že znano naziranje nemške vlade o osnovah za taka pogajanja, in ker se je angleška vlada sama zavzemala za direktna pogajanja med Nemčijo in Poljsko, je zunanji minister Ribbentrop angleškemu poslaniku v Berlinu ob priliki izročil te predloge, ki so bili predvideni za primer, da bi poljski pooblaščenec prišel v Berlin. Nemška vlada je mnenja, da ima pravico zahtevati, da se v teh okoliščinah vsaj naknadno imenuje poljski pooblaščenec. Ne more se pripisati nemški vladi, da bi bila s svoje strani opustila pripravljeno za pogajanja, pač pa je tudi angleški vladi dobro znano, da so s poljske strani prihajali prazni izgovori in da je Poljska skušala z raznimi izjavami zavlačevati pogajanja. Iz demarše poljskega poslanika, ki je bila med tem izvršena, pa se vidi, da poslanik ni bil pooblaščen pričeti razgovore, še manj pa za pogajanja.

Tako sta Hitler in nemška vlada dva dni zaman čakala na prihod pooblaščenca Poljske. V teh okoliščinah smatra nemška vlada, da so tudi tokrat njeni predlogi praktično odklonjeni, četudi je mnenja, da so v obliki, v kakršni

so bili sporočeni angleški vladi, več kot lojalni in fair ter sprejemljivi. Nemška vlada smatra za potrebno, da sporoči javnosti naslednje osnove za pogajanja, ki jih je zunanji minister Ribbentrop predložil angleškemu poslaniku Hendersonu:

Predlog za ureditev gdanskega in koridorskega problema, ter poljsko-nemškega manjšinskega vprašanja.

Položaj med Nemčijo in Poljsko je sedaj takšen, da lahko vsak nadaljnji incident povzroči takojšen nastop obojestranskih oboroženih sil, ki so že zbrane na meji. Vsaka mirna ureditev teh vprašanj mora biti takšna, da se taki dogodki ne bodo ob vsaki prihodnji priliki zopet ponovili in ne bi ostali omejeni samo na vzhodno Evropo, marveč izzvali novo napetost v vsej Evropi. Vzroki tega razvoja so:

1. Nemogoča meja, določena po versajskem diktatu.

2. Krivično postopanje z manjšinami v odceljenem ozemlju.

V svojih predlogih zastopa zaradi tega nemška vlada stališče, da se mora najti končna rešitev, ki bo odstranila sedanje nemogoče meje in obenem zagotovila življenjsko važne prometne zveze, manjšinski problem kolikor mogoče odpravila, a v kolikor to ne bi bilo mogoče, napravila usodo manjšin znošno z zajamčenjem njihovih pravic.

Nemška vlada je prepričana, da je pri tem neobhodno potrebno, da se obenem ugotovi vsa gospodarska in fizična škoda, ki je bila povzročena od leta 1918. dalje in da se ta škoda v polnem obsegu poravnava. Samo ob sebi se razume, da velja to v enaki meri za obe strani. Iz vseh teh dejstev slede naslednji praktični predlogi:

1. Svobodno mesto Gdansk se vrne glede na njegov neizpodbitni nemški značaj in na soglasno izraženo voljo prebivalstva nemudoma Nemčiji.

2. Področje tako zvanega koridora, ki se razteza od Vzhodnega morja do črte Kwidzin (Marienwerder) — Grudziadz (Graudenz) — Chlum (Kulm) — Bydgoszoz (Bromberg) vključno in na zapadu do Schönlau, bo o svoji pripadnosti k Nemčiji ali Poljski samo odločalo.

3. V to svrhu se bo na tem ozemlju izvršil plebiscit. Glasovalno pravico imajo vsi Nemci, ki so bili l. januarja 1918 nastanjeni na tem ozemlju ali do tega dne tam rojeni, prav tako pa tudi vsi, ki so tega dne nastanjeni na tem ozemlju ali do tega dne tam rojeni Poljaki, Kašubi itd. Nemci, ki so bili s tega ozemlja pregnani, se takoj vrnejo nazaj v svrhu glasovanja. Da bi se varovala objektivnost glasovanja, in da bi se mogle izvršiti potrebne obsežne priprave, se to področje sliči, kakor svoječasno v Posaarju, podredi posebno v ta namen sestavljeni mednarodni komisiji, v kateri naj bi bili zastopniki štirih velesil, in sicer Italije, Rusije, Francije in Anglije. Ta komisija naj izvršuje na tem ozemlju vse vladne pravice. V ta namen mora v dogovorno najkrajšem času izprazniti

Vojaška parada v Varšavi

Strumni oddelki poljskih borcev, ki so pripravljeni umreti za domovino

Kariera generala Ironsidea

Iz življenja vrhovnega poveljnika angleške vojske

Za primer vojne je za vrhovnega poveljnika angleške vojske določen general sir Edmund Ironside; njegovo ime se izgovarja Ajronsaid, vojaki pa mu pravijo »dolgi Bill«.

To je mož ogromne rasti z gostimi obrvmi in šestinastimi brki ter je znan zaradi svojega silovitega temperamenta in pripravljenosti ugovarjati celo svojim predstojnikom. Pri pisalni mizi dela vedno oblečen v sportni suknjič. Ker je velik prijatelj psov, mu en foksterijer sedi na mizi, drugega pa general drži na kolenih in pravijo, da zaradi tega delo v ničemer ne zaostaja. O generalu pravijo tudi, da se nihče tako hitro ne znajde v težavnem položaju in da nihče ne zna tako naglo dati zelo pametne in smotne ukaze. Znamenit je tudi po tem, da zna vsak čas izreči umestno opazko, ki je včasih zelo laskava, včasih pa ostra in neprijetna, kakor pač zahteva položaj. Na nekem predavanju o angleški vojski, je svoje modrovanje zaključil z naslednjim stavkom: »Vsa težkoča je v tem, da od naše vlade nikakor ni mogoče dobiti obvezne izjave in odkritega priznanja, in kak namen sploh vzdržuj, Anglija svojo vojsko.«

Ironside je služil skoraj v vseh delih sveta in pozna prilike v premenljivih državah. L. 1899. je služil kot angleški tajni agent v Vzhodni Afriki. Da bi spoznal kolonialno vojsko, se je izdal za Bura in vstopil kot dobrovoljec v nemški kolonialni bataljon. Nekoč je po pomoti nekemu častniku odgovoril v pravilni nemščini, namesto v burskem narečju. Zasukali so nekaj in podjetni mladi Anglež je moral takoj dezertirati iz nemških vrst.

Kasneje je bil v Indiji, na Daljnem vzhodu in v Mali Aziji. V Arhangelsku je bil poveljnik angleških čet proti boljševikom. V Hongkongu mu je bila poverjena skrb za utrdivitev otoka, kasneje je isto delo opravljal v Gibraltaru. V svetovni vojni je bil Ironside odlikovan z veliko velikimi osebne hrabrosti z najvišjim angleškim odlikovanjem, s križcem Viktorije. Za »ačelnika generalnega štaba ga je imenoval minister Hore-Belisha. Moža sta se seznanila v Švici na smučarski turi, kjer sta zadela drug v drugega, se prevrnila in drug drugega pošteno ozmerjala. Po daljšem pomenku pa sta postala prijatelja in minister je Ironsidea najprej napravil za svojega tajnika, kasneje pa mu je izročil najodgovornejše mesto v britanski vojski.

Lutke za tihotapljenje draguljev

V Londonu je mnogo kitajskih zaupnikov, ki sprejemajo in hranijo pošiljke svojih rojakov na Kitajskem, pred vsem pošiljke draguljev, ki prihajajo po najbolj čudnih poteh iz dežele, kjer divja vojna vihra. Večinoma gre za lastnino bogatih mandarinov, ki menijo, da bodo njih zakladi v Londonu bolj na varnem. Carinski organi so izsledili dragulje že v umetnih grčah v zabojih, a tudi v lutkah, ki so imele oči iz smaragdov in rubinov. Skrivna znamenja kažejo zaupnikom v Londonu, kje so skriti takšni dragulji.

Prodaja alkohola na Poljskem

Poljska vlada je odredila, da smejo vsebovati alkoholne pijače, ki se točijo v poljski državi, največ štiri in pol odstotka alkohola. Kdor bo točil pijače z več odstotka nego je predpisano, mu bo odvzeta koncesija.

„Squalus“ na površini

V Ameriki se je potapljačem po dolgih naporih posrečilo potegniti podmornico »Squalus« na površino. Med reševalnimi deli pa se je ladja še parkrat pogreznila pod vodo.

Neutrálni rezervisti se poslavljaajo

Belgija je v obrambo svoje nevtrálnosti vpoklicala pod orožje mnogo mladih rezervistov. Na postaji v Bruslju so se od njih poslovile žene in sestre

Otroci so zapustili London

Tudi druga industrijska mesta v Angliji so podvzela slične ukrepe

Angleške oblasti, ki so odredile evakuacijo prestolnice, so doslej odpisale iz Londona že 650 tisoč otrok. Ob istem času se je odpeljalo na tisoče in tisoče otrok iz Portsmoutha, Southampton, Birminghama, Manchester, Leedsa, Sheffielda, Edinburga, Newcastlea in Glasgowa na deželo. Naslednja skupina, ki jo bodo izsežili iz Londona, obsega približno milijon 300 tisoč oseb. To so matere z dojenčki in starci.

Britska admiraliteta je izdala celo vrsto ukrepov za varnost ladij in pristanišč. Ladje morajo biti kar najmanj razsvetljene. Svetilke smejo goreti samo kadar plavajo ladje druge mimo druge. Kadar je nevarnost trčenja odstranjena, se morajo takoj pogasiti luči.

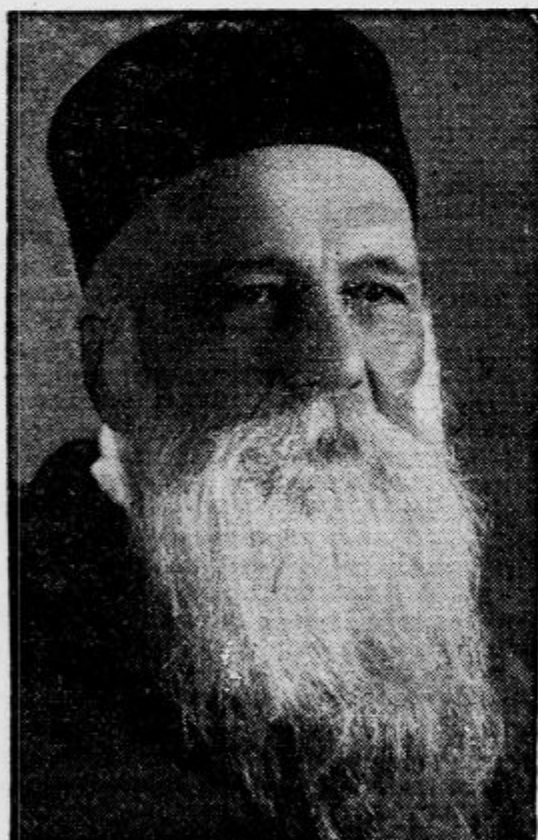
Ustavljen letalski promet

Nemška Luftansa je ustavila promet med Berlinom in Bukarešto. Zaenkrat pa še vozijo letala na progi Berlin-Dunaj-Budimpešta-Beograd-Atene-Carigrad.

Prepovedan izvoz iz Danske

Danska vlada je s takojšnjo veljavnostjo prepovedala izvoz naslednjega blaga: preje, suknja, firneža, laka, železne in krevne žice, ribjega olja, vsakovrstnih maslobo, kave, riža in suhega sadja.

Dobrotnik človeštva

Henri Dunant, ustanovitelj Rdečega križa v Švici

Pariz med mirom in vojno

„Cela ne peut pas durer“

Pred dobrimi štirinajstimi dnevi je bil Pariz več ali manj prazno mesto. Trgovine so bile večinoma zaprte. Kje so bili lastniki in odjemalci? Na morju, v gorah — počitnicah... Nihče se ni bal za svoje kupce, saj so bili ti tudi izven mesta. Življenje je teklo svojo normalno pot.

V ta mir je kakor bomba udarila vest o nemško-ruski pogodbi. Za trenutek se je ozračje vznemirilo. V nekaj dneh je francoska prestolnica počela spreminjati lice. Nekateri so menili, da se bodo ponovili prizori iz lanske septembrske krize. Toda varali so se. Zgodovina se ne ponavlja. Svet se neprestano spreminja in tudi ljudje so podvrženi zakonu spreminljivosti.

Kakor lani v septembru, so se tudi letos pojavili na ulicah značilni plakati s pozivi v vojaško službo. Rezervisti so morali pod zastavo. Pred vojašnicami in na postajah so se odigravali prizori, ki so pač nekoliko spominjali na lansko leto. Toda tisti, ki so ostali doma, ne kažejo letos prav nič strahu. In tudi oni, ki so šli pod orožje, niso vznemirjeni. Samo ženske postajajo po ulicah, pozibavajo boke in sprašujejo: »Kaj smo res že tako daleč?«

Mnogo žensk in otrok je že zapustilo prestolnico. Šli so na kmete. Muzeji so zaprti. Čakajo samo še povelja, pa bodo umetniške naložili na voze in jih odpeljali na varno. Celu za varnost živalskega vrta v Vincennesu je poskrbljeno. Nihče ne vpraša, kako in kaj, vsako sledi ukazu in zapušča prestolnico ter se odpravlja iz mesta.

Pariz je ponori v temi. Samo avtobusi, kolikor jih je še v prometu, razsvetlujejo ulice. Ljudje molčijo. Može, očetje, sinovi so odrinili k vojakom. Ne kakor osvajači — to ni njih cilj. Šli so pod zastavo, da bodo branili človeka in svobodo. Tako ne gre več naprej. »Cela ne peut pas durer«, se sliši na pariških ulicah iz vsakega ust.

Tega mora biti zdaj konec. Življenje ni največji dar na zemlji, pravijo Francozi — svoboda ima večjo ceno od njega.

Zasilni pristanek v puščavi

»Avenire d'Italia« poroča iz Buenos Airesa, da je morala italijanska pilotka Carolina Lorenzini na svojem poletu iz Buenos Airesa proti Paragvaju zasilno pristati. Imela je defekt v stroju in morala se je spustiti v puščavskem predelu okrožja Santome.

Sunek v trenutku, ko se je letalo dotaknilo zemlje, je bil tako silovit, da se je aeroplan razbil na kose. Letalka je bila pri tem poškodovana na obrazu in rokah. Nekaj časa je ležala v nezavesti, potem se je osvestila in je začela iskati orientacije. Dvanajst ur je križarila po puščavi, preden je prišla do ljudi. Tam si je izposodila konja in je odjezdila do Virasore, kjer je brzojavno obvestila argentinski letalski urad o svoji nezgodi.

SERIRAJTE V „JUTRU“!

Vsega imajo dovolj

Nemčija je obilno založena z živil

Nemčija je uvedla v zadnjih dneh delitev najvažnejših živil na karte. Ta ukrep, ki spominja na razmere v svetovni vojni, je zbudil v inostranstvu mnenje, da Nemčija že sedaj močno primanjkuje vsega, kar je potrebno za življenje. Iz izjav, ki jih je podal minister za narodno prehrano in državni kmetijski vodja Darré v radiu, pa bi bila stvar drugačna.

Darré je dejal, da so izkušnje svetovne vojne, ko so napravili usodno napako, da so uvedli pravično delitev živil na karte šele tedaj, ko je zavladalo že pomanjkanje vsega, novi režim pred nevarnostjo nove vojne pripravilo do drugačnih ukrepov. Uvedel je racioniranje že v času, ko je živeža še dosti, in sicer toliko, kolikor ga Nemčija v zadnjih desetletjih in pred vojno nikoli ni imela. Nemčija ni pred novo žetvijo n. pr. še nikoli razpolagala s toliko žita. 1. avgusta letošnjega leta je imela, ne všteti nove letine, 8,6 milijona ton žitne rezerve, med tem ko je imela lansko leto samo 3,3 milijona ton in l. 1936. 1,7 milijona ton. Že ta rezerva zadostuje za celotno preskrbo nemškega

prebivalstva s kruhom in moko. Nova žetev, ki je rezervno dopolnila, je spet pressegla povprečne letine zadnjih let.

Posebno zadovoljiva je tudi letina krompirja in sladkorne pese. Četrtna krompirjeve letine zadostuje za preskrbo prebivalstva s tem živilom, tri četrtnine pa se lahko uporabijo za druge namene. Ne glede na novo letno sladkorne pese, ima država iz prejšnjih let rezervno zalogo sladkorja, ki krije lahko 30 odstotkov letne potrebe. Enako ugodno je stanje, kar se tiče sadja in umetnega medu.

Sistem delitve na karte je bilo treba uporabiti zlasti glede margarine, olj, masti in mesa. Država je glede teh živil še vedno v precejšnji meri odvisna od uvoza, vendar pa se kaže napredek tudi v tem pogledu. Tako je danes v Nemčiji n. pr. 1,4 milijona glav goveje živine več nego pred svetovno vojno, prešičev ima 26 milijonov glav, a rezerva margarine je tolikšna, da bi zadostovala za potrebe ene leta.

Takšen je v splošnem v Nemčiji položaj, kar se tiče živil, po podatkih, ki jih je dal nemški minister za prehrano,

A NEKDOTA

Zdravnik dr. Sulpicea so njegovi pacienti naravnost oboževali. Zato ni bilo čudno, da je nekoga dne učinkovala med njimi kakor bomba vest, da se hoče še v svojih najboljših letih umakniti v pokoj. Neki njegov zvesti pacient je prišel k njemu in mu izrazil svoje začudenje nad to namero. Sulpicea jo je utemeljil z besedami: »Sedaj sem pa že res naveličan, reševati neprestano uganke.«

VSAK DAN ENA

«Povej mi po pravici, kaj ti najbolj ugaja pri mojih slikah? Moja umetnost?«
»Ne umetnost — marveč tvoja sreča pri kupcih.«

(«Tidens Tegner»)

Nesreča na Severnem morju

Švedski listi pišejo o nesreči, ki se je primerila te dni v Severnem morju, kjer je neka angleška podmornica potopila neko švedsko ribiško ladjo. Angleška podmornica je na poziv Home Fleet vozila z brzino 15 vozlov na uro proti domu. V gosti megli, ki je zastirala razgled na morju, je zavozila v ribiško ladjo in jo tako poškodovala, da se je takoj pogreznila v vodo. Podmornica ni bila pri trčenju nič poškodovana. Ribiške švedske ribiške ladje so rešili šele nekaj ur po katastrofi. Odpeljali so jih v Göteborg.

Obrambne mere v Vatikanu

V Vatikanskem mestu pripravljajo zaklonišča proti napadom iz zraka. Ukrenjeno je vse potrebno, da se kolikor mogoče omeji nočno razsvetljevanje vatikanskih poslopij.

Novi guverner Rima

Po smrti princa Colonne je bil imenovan za guvernerja Rima italijanski senator knez Giangiacomo Borghese. Knez Borghese se je udeležil svetovne vojne in abesinskega pohoda ter je oče devetih otrok.

Spominska znamka

Švicarska poštna uprava je izdala ob letošnji 75 letnici Rdečega križa spominsko znamko za 20 centimov

